

İZ

Forrest Gander (1956) Amerikalı şair, yazar ve çevirmen. Gençliğinde yaptığı sonu gelmez seyahatlerle birlikte başka dillere, kültürlere karşı büyük bir merak geliştirdi. İspanyolcadan yaptığı şiir çevirileriyle adını duyuran çok yönlü yazarın romanları Almanya, Fransa ve İspanya'da da yayımlandı. 2019 yılında Pulitzer Şiir Ödülü'nü alan Gander halen Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşamaktadır.

Olcaı Sevimli 1985 yılında İstanbul'da doğdu. Bilkent Üniversitesi İngilizce-Fransızca-Türkçe Mütercim Tercümanlık Bölümü'nden mezun oldu. Okan Üniversitesi'nde Yüksek Lisans çalışmalarını tamamladı. 2008 yılından beri İngilizce ve Fransızca dillerinde çeviriler yapan çevirmen, çok sayıda akademik yazının Türkçe ve yabancı dergilerde yayımlanmasını sağlamıştır. Bugüne kadar okurla buluşan çeviri eserleri arasında, *Sesini Duyur*, *Sosyal Davranışı Açıklamak*, *Mango Mevsimi*, *İktidarın Tarihi ve Siyaset Sosyolojisi*, *Kendi Evrimimizi Yönetmek*, *Şairin Vedası* vs. bulunmaktadır.

Forrest Gander'ın
YKY'deki kitapları:

Şairin Vedası (2019)
İz (2019)

FORREST GANDER

İz

Roman

Çeviren
Olçay Sevimli

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5361
Edebiyat - 1528

İz / Forrest Gander
Özgün adı: The Trace
Çeviren: Olcay Sevimli

Kitap editörü: Kerem Oğuz Evrandır
Düzeltili: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Sayfa tasarımı: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Arzu Yaraş

Baskı: Elma Basım Yayın İletişim Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.
Tevfikbey Mah. Halkalı Cad. No: 162/7 Küçükçekmece / İstanbul
Telefon: (0 212) 697 30 30
Sertifika No: 12058

Çeviriye temel alınan baskı: New Directions, New York, 2014
1. baskı: İstanbul, Mayıs 2019
ISBN 978-975-08-4483-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2016
Sertifika No: 12334

The Trace © by Forrest Gander, 2014
Pontas Literary & Film Agency izniyle yayımlanmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 34433 Beyoğlu / İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Karin Gander'a

*Bu bir yol değil. Tepenin diğer yakasında Tonaya'yı
bulacağımızı söylediler. Ama biz o tepenin çok ötesine geçtik.*

Juan Rulfo, "Köpekler Havlamıyor?", Kızgın Ova,
Çev: Celâl Üster, YKY, 2005

İÇİNDEKİLER

BİR

La Esmeralda, Meksika • 13

İKİ

Marfa, Teksas • 21

Marfa Işıkları • 26

Biri Uyanık, Biri Uykuda • 29

Sabah Koşusu • 30

Marfa Mezarlığı • 35

ÜÇ

Bierce'in Marfa'da Ölümü • 45

Çöl Müziği • 47

Yoldaki Yılan • 52

Shafter'a Giriş • 60

DÖRT

Ojinaga'ya Gitmek İçin Sınırdan Geçerken • 73

La Esmeralda, Meksika • 82

Ojinaga'dan Presidio'ya, Oradan Langtry'ye • 84

La Esmeralda • 89

Yeniden Sınırdan Geçmek, Piedras Negras • 90

Icamole Yolunda • 93

La Hacienda de los Muertos • 98

Çöl Müziği • 106

BEŞ

Bierce'in Icamole'da Ölümü • 113

Monclova'dan Ocampo'ya • 116

La Esmeralda'ya Doğru • 122

La Esmeralda'daki Olay • 127

Bierce'in Sierra Mojada'da Ölümü • 132

Entre Chien et Loup (Alacakaranlık) • 138

ALTI

- Zona de Silencio • 147
Arıza • 155
Uzun Boylu Çocuk • 160
Tres Generaciones • 161
Gece Monolođu • 163
Cuma Sabahı • 166

YEDİ

- Şüphe İçinde Bir Yaşam • 175
Kötü Bir Vaka • 177
Fırınlama • 181
Bir Düş • 184
Hoa'nın Yürüyüşü • 190

SEKİZ

- Cuma Akşamı • 195
Cuma Gecesi • 198
Hoa'nın Yürüyüşü • 200
İşaretler • 201
Hoa'nın Yürüyüşü • 203
Mağaradan Ayrılma • 205
Vadi Yatağı ve Geri Dönüş • 208
Hoa'nın Dönüşü • 214
Pazar Sabahı • 219

SONSÖZ

BİR

La Esmeralda, Meksika

Kadın banyo kapısını tıklattı.

“Gelip duşa girebilir miyim?”

“En el trono”¹ diye seslendi adam. “Bana birkaç dakika müsaade et.”

Tam yerdeki tuvalet kâğıdı rulosuna uzanıyordu ki bir şeyler oldu. Aynı anda yankılanan bir çarpma ve deniz tutması hissi. Duvarlar zangirdarken ve bir ağaç, üzerinden bir şey ezip geçmiş gibi parçalara ayrılırken, ön kapı –yani ön kapı olsa gerek– bir ağaç gibi çatırdarken, kalçasının altındaki tuvalet titriyordu ama bahçede ağaç yoktu ki. Klozetten kalkmaya yeltendi, korkunç bir şeye, yeni bir sese doğru, oturma odasında çığlık atan kadın sesinin yükselen desibeline doğru... Eğilmiş halde pantolonuna uzanırken, pantolonunu çekmek için yeterli zamanı olmayacağını biliyordu. Banyonun her bir yüzeyini tanıyordu, sanki aylarca kaçış rotası için banyo üzerine çalışmıştı. Küvetin karşısında yarıya kadar çekilmiş kanarya sarısı plastik perde. Düzeltmesi imkânsız bir şekilde yavaş yavaş su sızdıran paslı duş başlığı. Yıpranmış, kirli kenarı kıvrılmış olan renksiz banyo paspası. Rengi solmuş, hasır çamaşır sepeti. Kapıdaki bir çiviye asılı duran eskimiş bir havlu. Sağında, lavabonun üzerinde, sabunluğun yukarısında temiz plastik halkasında buruşmuş, kırmızı bir el havlusu. Lavabo, hava delikli kapısı olan su almış bir dolabın içine oturtulmuştu.

Kulaklarındaki çılginlık sona erdi. Kadının çığlığı kesildi. Histerik bir feryada dönüştü ve şimdi kendini zayıf bir iç çekmeyle boşalttı. Bataklığa düşen elektrikli bir testere gibi. Sandalyeler yere düşüyordu, kim bilir belki birisi mutfak masasını duvara çarpıyordu. Başka bir sarsıntı evi titretti. Herhangi bir erkek sesi yoktu. Ne bir emir ne bir bağırış. Tek duyduğu bir hengâme ve için için, histerik bir feryat. Oradan oraya çekilen mobilyalar ve yürümekte olan birilerinin ayak sesleri.

1 (İsp.) Tuvaletteyim.

Artık nefes almıyordu. Bir adım attı ve pantolonunu tutarak sağına döndü. Musluktan, lavabodaki kirli bardaklarından içinde açmakta olan bir çiçek gibi duran biri turuncu diğeri mavi diş fırçalarından, ampulü yanan çıplak tavana, yaldızı dökülmüş, nokta nokta benekleri olan eski aynaya göz gezdirdi. Her şey çok netti. Hâlâ bir eliyle pantolonunu dizlerine kadar çekip duran bir yabancıydı. Banyo dolabına çömeldi, pantolonunun paçalarını bıraktı ve dolabın kapısını açtı. Elleri öylesine titriyordu ki pek işlediği söylenemezdi. Evde anlaşılması güç bir curcuna banyo kapısına yaklaşıyordu ve evi sarıp sarmalayan kaos hali artık yağmur suyunun dar bir nehir yatağına yöneldiği bir dağ yamacı gibi tek bir noktada toplanmıştı. Karo zeminde ellerinden destek alarak bacalarını, bir Cloralex şişesini ve Detergente Roma kutusunu devirerek tuvalet kâğıdı yığımının üzerine, dolabın içine daldırdı. Vücudunun geri kalanı hızla takip etti, sanki dolap onu içine çekmişti; bacakları lavabo tesisatına dayanmış, sırtı dolabın yan kanadına sürtüyor, başı lavabonun altında sıkışıp kalmıştı. Parmakları alt köşesinden tutarak dolabın kapısını çekerek kapadığı sırada birisi banyo kapısını şert bir şekilde açtı.

Suntayla çevrili yarı karanlıkta, sol elini dolabın zeminine koydu. Zemin ıslaktı. Cloralex yere dökülmüştü ve dumanı gözlerini yakıyordu. Birçok beden, hiçbir şey söylemeden, ürpertici derecede sessiz bir şekilde banyoya girdiğinin farkında, gözlerini kapadı. Artık kadının sesini duyamıyordu. Diğer odada nefes alıp verdiğini hissedemiyordu. Artık kadının dünyadaki varlığını hissedemiyordu. Burnunda Cloralex, deterjan ve kokuşmuş rutubet kokusuyla sıkıştığı yerde kaskatı kesilmişti. Dolabın dışında, klozetteki kakaısının banyoyu kokuttuğunu biliyordu. Yerde bir parçası olabilirdi. Adamlar gözlerini dikmiş dolaba bakıyor olabilirdi. Başka nerede olabilirdi ki?

Yavaş ama enerjik bir takım bot sesleri eşikten geçerek banyoya girdi. Lavaboya birkaç adım kala duraksadılar. Hiçbir şey duyulmuyordu. Hiçlik sarmıştı dört yanı. Çıt çıkmıyordu. Ama evin dışında, Alameda'dan aşağı doğru hızla inen, susturucuları kesilip atılmış iki kamyonetin sesini duydu. Sonra o son bot çifti ortaya çıktı, dolaba birkaç adım kala durdu. Gözlerini kıstı ve artık her kimse, diş macunu sıçramış aynada kendine bakan adamı gözünde canlandırabiliyordu. Ama yanılıyordu. Adam çömelmişti. Dolabın kapağı hızla açıldı.

Nefesini tuttu, kımıldamadan durdu. Daha önce hiçliğe bakıyor olmasına rağmen, şimdi siyah botlarının beyaz çapraz dikişlerinin üzerine giydiği kot pantolonuyla çömelmekte olan bir adamın dizlerini ve gövdesini fark ediyordu. Başını çevirmediğinden emindi ama gözleri kendiliğinden açıldı. Geriye kalan kısacık ömründe göreceği en garip şeye bakıyordu.

Önünde çömelmiş olan adamın öfkeden kıpkırmızı olmuş bir ifadesi vardı ve yüzü, bütün kafası, bozuk yolda giden bir arabanın kaportasındaki bir süs gibi kontrolsüzce en tuhaf şekilde sallanıyordu. Kafası sallanan adamın ağzı açıldı ve İngilizce bir şeyler tısladı, bir şey sordu ama hiç anlam ifade etmiyordu.

“Demek Redskins taraftarısın?”